

Recenze diplomové práce

Diplomantky Bc. Lenky Waszutové, DiS.

Na téma: „Vzdělávání pracovníků v sociální sféře s ohledem na nový zákon o sociálních službách“

Diplomantka si zvolila, resp. bylo jí přiděleno zajímavé a pro současnou praxi velmi aktuální téma. Personální problematika, řízení lidských zdrojů, se stává v současném rychlém rozvoji vědy a techniky stále významnější. Lidský faktor - lidé, pracovníci všech stupňů řízení, mají při rychlém rozvoji lidské společnosti stále větší hodnotu. Od lidí závisí v převážné míře, jak nové poznatky budou do praxe zavedeny a hlavně využity. To platí o rychle se rozvíjející oblasti služeb pro obyvatelstvo, jak rovněž o dynamicky se rozvíjející komplex sociálních služeb.

Při posuzování a hodnocení diplomové práce je nutno přihlídnout ke skutečnosti, že v odborné literatuře problematice vzdělávání pracovníků, resp. ve vzdělávání pro hospodářskou sféru a podnikání, je věnováno více pozornosti, než problematice vzdělávání pro specializovaný subsystém sociálních služeb. Sociální práce a sociální služby jsou poměrně mladým oborem, který se mohl v naší republice svobodně (bez politických zásahů) rozvíjet až po roce 1989. Určité specifikum, ale i obohacení sociálních služeb, ovlivnila angažovanost nevládních neziskových organizací, které v některých typech služeb mají dominující úlohu. Jako představitel poměrně velké nevládní neziskové organizace (NNO), která se již 19 let věnuje poskytování sociálních služeb, si velmi cením přístupu Fakulty humanitních studií, ale i diplomantky přispět v rámci tématu diplomové práce k obohacení rozsahu informací, které mohou být užitečné poskytovatelům sociálních služeb, ale i celému komplexu školských zařízení, kde se potenciální pracovníci pro tuto kategorii služeb připravují.

Domnívám se, že zvolený postup řešení zadaného tématu byl v zásadě správný, jak rovněž rozřídění diplomové práce do samostatných kapitol.

V úvodu diplomantka výstižně formuluje problém, na který narazila ve své pracovní činnosti. Jedná se o určitou neprovázanost vzdělávacího systému a potřeb organizací, jejichž zaměřením je poskytování sociálních služeb. Cílem a plánovaným záměrem diplomantky je vyhledat, definovat a ověřit určitá stanoviska, která by odstranila dosavadní neprovázanost školské soustavy a poskytovatelů sociálních služeb.

To, že problematika vzdělávání pracovníků pro sociální služby je prakticky na začátku, diplomantka výstižně vystihuje v kapitole druhé. V této kapitole se vhodně snaží popsat evropský trend celoživotního vzdělávání a problémy praxe spojené s nedostatečným legislativním zajištěním profesních pracovníků pro sociální práci

Ve třetí kapitole jsou stručně popsány ty základní legislativní akty, o které se mohou opřít jak organizace poskytovatelů sociálních služeb, tak i instituce, které sestavují učební osnovy pro přípravu nových pracovníků pro sociální sféru.

Ve čtvrté kapitole diplomantka správně poukazuje na to, že kromě vhodně nastaveného systému vzdělávání nutného pro kvalitně odvedenou sociální práci jsou potřebné také

kompetence, profil a osobnost sociálního pracovníka, jak rovněž role a předpoklady manažerů v sociálních službách.

V páté kapitole diplomantka správně poukazuje na to, že trend celoživotního vzdělávání neslouží pouze k udržení se na trhu práce, ale má za cíl zachování a rozvoj osobnosti jedince až do seniorských let. V této kapitole diplomantka poukazuje i na potřebu vývoje tak, aby novým trendům byly vhodně přizpůsobeny i formy vzdělávání, metody vzdělávání a aby se neopomnělo i na osobnost lektora.

Členství ČR v EU a stále se rozvíjející mezinárodní spolupráce vytváří podmínky, že vzdělávání není již omežováno hranicemi dané země, a proto velmi kladně hodnotí, že v šesté kapitole je přehledně popsán systém vzdělávání sociálních pracovníků v Polsku. Informace z Polska mohou být užitečné jak pro vzdělávací instituce, tak i pro organizace poskytující sociální služby v rámci ČR.

V kapitole sedmé diplomantka shrnuje dosavadní historicko-teoretická východiska popsané v kapitolách první části své diplomové práce. Zde správně konstatuje, že tak jak samotná sociální práce, zejména po politických změnách v roce 1989, získává a postupně upevňuje své důležité místo v kategorii služeb pro obyvatelstvo, tak rovněž pracovníci v sociálních službách postupně získávají svůj status. Postupně jak se vytváří nová profesní skupina, nutně potřebuje a bude stále více vyžadovat speciální přístup k jejich vzdělávání a rovněž i specifické osobnostní rysy potřebné pro pracovníky v sociálních službách.

Na tyto kapitoly reaguje v první části celá osmá kapitola a shrnuje názory zainteresovaných osob na problematiku vzdělávání a vzdělání v sociálních službách, zejména nový zákon o sociálních službách. Diplomantka při výkonu funkce vedoucího pracovníka personální práce v rámci Slezské diakonie si uvědomila, jak je důležité pro každou organizaci mít v pravý čas kvalitní zaměstnance. Proto v této části diplomové práce se pokusila zformulovat závěry – hypotézy, které tomu brání. Svou výzkumně-analytickou část zaměřila na dva problémové okruhy:

- Jak se změnil přístup organizací poskytujících sociální služby ke vzdělání a vzdělávání po přijetí zákona č. 108/2006 Sb.
- Zda současné vzdělávací programy odpovídají potřebám praxe i s přihlédnutím k novému trendu celoživotního vzdělávání.

Je pozitivní, že kromě výše uvedených problémových okruhů poměrně velkou pozornost diplomantka věnuje potřebám vzdělávání vedoucích pracovníků, jako specializované skupině, která potřebuje disponovat určitými manažerskými dovednostmi.

Výstupem z provedené výzkumně-analytické části jsou zahrnuté názory a doporučení účastníků i vlastní doporučení diplomantky.

Přes složitost problematiky se domnívám, že diplomantka samostatně zvládla otázku formulování problémů, který se vyskytuje i v praktické činnosti ve všech organizacích poskytujících sociální služby.

- Diplomová práce splňuje všechny formální náležitosti, je přehledná a velmi pečlivě zpracovaná.
- Diplomovou práci doporučuji k obhajobě a navrhuji stupeň kvalifikace „výborně“

Doplňující otázky a dotazy:

- Nový zákon 108/2006 Sb. je pozitivní prvek i pro nevládní neziskové organizace. Měl vnést zrovnoprávnění všech subjektů poskytujících sociální služby. Je tomu opravdu tak v praxi? Kde diplomantka vidí problém zejména týkající se vzdělávání pracovníků?
- Přesto, že budou realizována doporučení této diplomové práce, zejména v přípravě potenciálních pracovníků sociálních služeb, realita může být jiná a připravení absolventi buď nenastoupí nebo v krátké době z organizace odejdou. Je možno tomu zabránit a co dle názoru diplomantky je třeba udělat?

Český Těšín 3.9.2008
Ing. Česlav Santarius